

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

38448

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Basına yansıyan bilgiler ve sahada çalışan sivil toplum örgütlerinin uzun süredir dile getirdiği tespitler, Türkiye'de bulunan mülteci kadınların “dark web” olarak adlandırılan dijital ağlarda sistematik biçimde insan ticaretine konu edildiğini ortaya koymaktadır.

Bu ağlarda, kendisini satıcı olarak tanımlayan kullanıcılar aracılığıyla; Afganistan, Suriye ve Pakistan uyruklu, 18–25 yaş aralığındaki kadınların Urfa, Antep ve Kilis gibi illerde “teslimat garantili” ifadeleriyle satışa sunulduğu, ödeme süreçlerinde iz sürmeyi zorlaştıran dijital ödeme sistemlerinin kullanıldığı görülmektedir. İlanlarda kadınlardan açıkça “ürün” olarak söz edilmekte; zorla evlendirme ve cinsel köleleştirme dayatıldığı, teslimat sonrasında tüm sorumluluğun “alıcıya” ait olduğu belirtilmektedir.

Bu içerikler yeni değildir. 2021 yılında kamuoyuna yansıyan benzer ilanlarla bugün tespit edilen ilanların içerik, şehirler ve yöntem bakımından büyük ölçüde örtüştüğü görülmektedir. Bu durum, insan ticaretinin münferit değil; süreklilik arz eden, bilinen ve yeniden üretilen bir suç düzeni olduğunu göstermektedir.

Nitekim geçmiş yıllarda kaçırılan Ezidi bir kız çocuğunun Türkiye'ye getirilerek “deep web” üzerinden satışa sunulduğunun ortaya çıkması ve bu dosyaya ilişkin yargılamanın halen sürmesi, kadın ve çocuk ticaretinin bu dijital ağlar üzerinden yürütüldüğünün devletin ilgili birimlerince bilindiğini açıkça ortaya koymuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesi yaşam hakkını ve kişinin maddi-manevi bütünlüğünü güvence altına almakta; 90. maddesi ise Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerinin iç hukukun üzerinde olduğunu düzenlemektedir. Türkiye ayrıca Palermo Protokolü uyarınca insan ticaretini önlemek, mağdurları korumak ve bu suçlara karşı etkili soruşturma yürütmekle yükümlüdür.

İnsan ticaretiyle mücadelede birincil idari ve siyasi sorumluluk İçişleri Bakanlığı'na aittir. Bakanlığa bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü, suçun önlenmesi ve soruşturulmasından; yine İçişleri Bakanlığı'na bağlı Göç İdaresi Başkanlığı ise mülteci kadınların kayıt, statü, insan ticareti mağduru olarak tanınması, geri gönderme işlemlerinin durdurulması ve koruma mekanizmalarına erişiminden doğrudan sorumludur.

Buna rağmen, mülteci kadınların “mağdur” olarak tanınmadığı; çoğu vakada “kaçak” statüsüyle değerlendirildiği, geri gönderme tehdidinin başvuruları caydırdığı ve bu idari yaklaşımın insan ticaretini fiilen görünmez kıldığı görülmektedir. Bu tablo, yalnızca bir uygulama sorunu değil; açık bir siyasi sorumluluk ve yapısal ihmâl meselesidir.

Bu bağlamda:

1. İçişleri Bakanlığı ve bağlı Göç İdaresi Başkanlığı, Türkiye’de mülteci kadınların dark web üzerinden insan ticaretine konu edildiğini hangi tarihten itibaren bilmektedir?
2. Bu bilgiye rağmen, Urfa, Antep ve Kilis gibi illerde tekrar eden illerde neden yıllardır özel bir risk analizi, hedefli izleme ve önleme mekanizması kurulmamıştır?
3. Son beş yıl içinde dark web üzerinden yürütülen kadın ticareti faaliyetlerine ilişkin olarak kaç soruşturma başlatılmış, kaç sonuçlandırılmış, kaç fiilen sürüncemede bırakılmıştır?
4. Göç İdaresi Başkanlığı tarafından son beş yılda kaç mülteci kadına insan ticareti mağduru statüsü verilmiştir? Bu statünün verilmediği dosyalarda hangi idari gerekçelerle karar alınmıştır?
5. Palermo Protokolü uyarınca geri gönderilmeme yükümlülüğü açıkken, insan ticareti mağduru olabileceğine dair güçlü emareler bulunan kadınların sınır dışı edilme korkusu yaşamasının sorumluluğu kime aittir?
6. Kadın ticaretinin yalnızca organize edenler değil, kadınları satın alan kişiler olmadan mümkün olmadığı açıkken, bu “alıcılar” hakkında bugüne kadar neden sınırlı sayıda işlem yapılmıştır? Bu kişilere yönelik caydırıcı bir politika neden geliştirilmemiştir?
7. Kadın ve çocuk ticaretinin geçmişte IŞİD tarafından sistematik bir finans kaynağı olarak kullanıldığı bilinirken, aynı yöntemleri kullanan yapılarla mücadelede neden süreklilik ve sonuç alınmamaktadır?
8. Göç İdaresi Başkanlığı’nın mülteci kadınları fiilen “kaçak” olarak ele alan yaklaşımının insan ticaretini derinleştirdiği tespitini İçişleri Bakanlığı kabul etmekte midir? Bu yaklaşım değiştirilecek midir?
9. Yıllardır bilinen, tekrar eden ve kamuoyuna yansıyan bu suç ağlarının varlığını sürdürmesini İçişleri Bakanlığı bir güvenlik zaafı ve siyasi sorumluluk olarak görmekte midir?
10. İçişleri Bakanlığı ve Göç İdaresi Başkanlığı, insan ticaretinin bu boyuta ulaşmış olması karşısında, hangi somut, bağlayıcı ve takvimlendirilmiş adımları atacağını kamuoyuna ne zaman açıklayacaktır?